

REORGANIZARE JUDICIARĂ ȘI FALIMENT

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.03.2004

Legislație aplicabilă în domeniu

- Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, republicată în M.Of. nr. 608/13.12.1999, cu modificările și completările ulterioare:
 - *Legea 82/2003 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 38/2002 pentru modificarea și completarea Legii nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, publicată în M.Of. 194/26.03.2003*
 - *Ordonanța Guvernului nr. 38/2002 pentru modificarea și completarea Legii nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, publicată în M.Of. 95/02.02.2002*
- Ordinul nr. 5/1999 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea art. 4 din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, republicată, publicat în M.Of. nr. 4/07.01.2000

I. Domeniul de aplicare al dispozițiilor legale în materia reorganizării judiciare și falimentului

Dispozițiile legale în materia reorganizării judiciare și falimentului se aplică oricăreia dintre următoarele categorii de comercianți, aflați în insolvență:

- societățile comerciale;
- cooperativele de consum și cooperativele meșteșugărești denumite în continuare organizații cooperatiste -, precum și asociațiile teritoriale ale cooperativelor de consum și meșteșugărești;
- persoanele fizice, acționând individual sau în asociații familiale.

Prin insolvență se înțelege acea stare a patrimoniului debitorului, caracterizată prin incapacitatea vădită de plată a datoriilor exigibile cu sumele de bani disponibile.

II. Organele care aplică procedura reorganizării judiciare și falimentului

Organele care aplică procedura reorganizării judiciare și falimentului sunt: instanțele judecătorești, judecătorul-sindic, administratorul, lichidatorul, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor.

Sub aspectul competenței materiale, instanțele judecătorești competente să aplice procedura sunt tribunalele și curtea de apel.

Sub aspectul competenței teritoriale, procedurile prevăzute de lege sunt de competența exclusivă a tribunalului în jurisdicția căruia se află sediul debitorului, care figurează în registrul comerțului.

III. Procedura

Procedura reorganizării judiciare și a falimentului poate fi declanșată, potrivit art. 24 din Legea nr. 64/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, printr-o cerere introdusă la tribunalul competent de către: debitor, creditor, camera de comerț și industrie teritorială.

1. Deschiderea procedurii

1.1 Deschiderea procedurii la cererea debitorului

Debitorul aflat în stare de insolvență poate adresa tribunalului o cerere solicitând în concret deschiderea procedurii de reorganizare judiciară sau deschiderea procedurii falimentului. În cazul în care debitorul nu prevede nimic în cererea sa sau nu depune această declarație în termen de 10 zile de la data introducerii cererii se consideră că debitorul este de acord cu începerea procedurii falimentului.

Dacă cererea este făcută de o societate comercială, va fi semnată de persoanele care, potrivit actelor constitutive sau statutelor, au calitatea de a le reprezenta.

Nu vor fi primite de tribunal cererile de reorganizare ale debitorilor, care în ultimii 5 ani precedenți au mai făcut o astfel de cerere sau au fost obiectul unei astfel de cereri introduse de creditor.

După înregistrarea unei cereri introductive, președintele tribunalului va nominaliza de îndată judecătorul-sindic. Judecătorul sindic va analiza cererea debitorului, verificând dacă sunt îndeplinite condițiile legale și va pronunța o *încheiere* de respingere a cererii sau de admitere a cererii și de

deschidere a procedurii. Prin aceeași încheiere, judecătorul sindic va desemna un administrator judiciar, dacă debitorul și-a manifestat opțiunea pentru reorganizare prin continuarea activității, sau un lichidator judiciar, dacă debitorul și-a manifestat opțiunea pentru reorganizare prin lichidarea unor bunuri sau pentru faliment.

Încheierea de deschidere a procedurii va fi notificată: tuturor creditorilor menționați în lista depusă de debitor, debitorului, oficiului registrului comerțului unde debitorul este înmatriculat, pentru efectuarea mențiunii.

Creditorii pot face **oposiție** la această cerere în termen de 15 zile de la emiterea notificării. În acest caz, judecătorul-sindic va proceda la citarea acestora, împreună cu debitorul, la o ședință în urma căreia va soluționa, deodată, printr-o sentință, toate opozițiile.

Precizare

Dacă debitorul își declară intenția de a-și reorganiza activitatea trebuie să întocmească un plan de reorganizare care trebuie confirmat de judecătorul sindic. Planul va trebui să fie propus în termen de 30 de zile de la data deschiderii procedurii. Termenul poate fi prelungit de judecătorul-sindic cu cel mult 60 de zile.

Dacă nici un plan nu este confirmat, tribunalul va dispune ca judecătorul-sindic să înceapă de îndată procedura falimentului, în condițiile prevăzute de art. 77 și următoarele din Legea nr. 64/1995, cu modificările și completările ulterioare.

1.2 Deschiderea procedurii la cererea creditorilor/camerei de comerț și industrie teritoriale

Orice creditor, care are o creanță certă, lichidă și exigibilă, poate introduce la tribunal o cerere împotriva unui debitor care, timp de cel puțin 30 de zile, a încetat plățile.

Camerele de comerț și industrie teritoriale vor putea introduce cerere împotriva debitorului, care, potrivit datelor de care acestea dispun, se află într-o situație notorie de încetare a plăților.

În ambele cazuri, obiectul cererii îl reprezintă deschiderea procedurii, urmând ca procedura concretă ce va urma să fie stabilită ulterior, în raport de situația debitorului și de poziția acestuia, a creditorilor sau asociaților.

În termen de 48 de ore de la înregistrarea cererii creditorilor/camerei de comerț și industrie teritoriale judecătorul-sindic va comunica cererea, în copie, debitorului și va dispune afișarea unei copii la ușa instanței.

În termen de 5 zile de la primirea copiei debitorul poate să conteste că ar fi în stare de insolvență. În acest caz judecătorul-sindic va ține, în termen de 10 zile, o ședință la care vor fi citați creditorii care au introdus cererea, debitorul și camera de comerț și industrie teritorială.

Dacă debitorul nu formulează contestație în termenul prevăzut judecătorul-sindic va da o **sentință de deschidere a procedurii**.

La cererea debitorului judecătorul-sindic îi poate obliga pe creditorii care au introdus cererea să consemneze, în termen de 5 zile, la o bancă, o **cauțiune** de cel mult 30% din valoarea creanțelor. Cauțiunea va fi restituită creditorilor, dacă cererea lor va fi admisă.

Judecătorul-sindic va respinge cererea creditorilor în cazul în care stabilește că debitorul nu este în încetare de plăți.

Precizare

În termen de 10 zile de la deschiderea procedurii debitorul va trebui să depună la dosarul cauzei actele cerute, în cazul neconformării acestei obligații fiind sancționat cu amendă civilă de 200.000 lei pe zi de întârziere, amendă care va fi imputată persoanelor care îl reprezintă legal pe debitor. Cuantumul amenzii se va modifica periodic, prin hotărâre a Guvernului, în funcție de indicele inflației.

2. Efectele deschiderii procedurii

a) De la data deschiderii procedurii se suspendă toate acțiunile judiciare sau extrajudiciare pentru realizarea creanțelor asupra debitorului sau bunurilor sale.

b) Deschiderea procedurii suspendă orice termene de prescripție a acțiunilor menționate anterior. Termenele vor reîncepe să curgă după 30 de zile de la închiderea procedurii.

c) Nici o dobândă ori cheltuială nu va putea fi adăugată creanțelor negarantate sau părților negarantate din creanțele garantate, de la data deschiderii procedurii, în afară de cazul în care, prin programul de plată a creanțelor cuprins în planul de reorganizare, se derogă de la prevederile de mai sus.

d) După ce s-a dispus deschiderea procedurii, este interzis administratorilor societății comerciale, sub sancțiunea nulității, să înstrăineze, fără acordul judecătorului-sindic, acțiunile sau părțile lor sociale, deținute la debitorul care face obiectul acestei proceduri.

e) În afară de cazurile prevăzute Legea nr. 64/1995, cu modificările și completările ulterioare sau de cele autorizate de judecătorul-sindic, orice constituire de garanții personale sau reale, efectuată după deschiderea procedurii, va fi nulă.

3. Situația unor acte juridice ale debitorului

Administratorul sau lichidatorul poate introduce acțiuni pentru anularea unor acte juridice ale debitorului în condițiile prevăzute de art. 44 - 49 din Legea nr. 64/1995 republicată, cu modificările și completările ulterioare. În cazul în care administratorul sau lichidatorul nu dorește să introducă asemenea acțiuni judecătorul-sindic poate autoriza în acest sens comitetul creditorilor.

Acțiunile introduse de administrator/lichidator sunt scutite de taxele de timbru.

4. Falimentul

Judecătorul-sindic va decide, prin încheiere, intrarea în faliment în următoarele cazuri:

1. a) debitorul și-a declarat intenția de a intra în faliment ori nu și-a declarat intenția de reorganizare; și

b) nici unul dintre celelalte subiecte îndreptățite nu a propus un plan de reorganizare, în condițiile prevăzute la art. 59, sau nici unul dintre planurile propuse nu a fost acceptat și confirmat;

2. a) debitorul și-a declarat intenția de reorganizare, dar nu a propus un plan de reorganizare ori planul propus de acesta nu a fost acceptat și confirmat; și

b) nici unul dintre celelalte subiecte îndreptățite nu a propus un plan de reorganizare, în condițiile prevăzute la art. 59, sau nici unul dintre planurile propuse nu a fost acceptat și confirmat;

3. Obligațiile de plată și celelalte sarcini asumate nu sunt îndeplinite, în condițiile stipulate prin planul confirmat, sau desfășurarea activității debitorului în decursul reorganizării aduce pierderi averii sale.

5. Efectuarea lichidării

Lichidarea bunurilor din averea debitorului va fi efectuată de lichidator sub controlul judecătorului-sindic.

Cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege, lichidarea va începe de îndată după afișarea tabelului definitiv consolidat al creanțelor.

Lichidarea se va efectua ținându-se seama de următoarele reguli de bază:

- bunurile din averea debitorului vor fi vândute cât mai avantajos și cât mai curând,
- bunurile pot fi vândute în bloc sau individual,
- în vederea vânzării, evaluarea bunurilor necesară pentru stabilirea prețului de strigare sau de vânzare directă, se va efectua de un expert contabil, care îl va asista pe lichidator.

5.1 Distribuirea sumelor rezultate în urma lichidării

La fiecare 3 luni, calculate de la data începerii lichidării, lichidatorul va prezenta judecătorului-sindic un raport asupra fondurilor obținute din lichidare și din încasarea de creanțe și un plan de distribuire între creditorii.

În cazul falimentului creanțele vor fi plătite potrivit ordinii prevăzute de art. 108 Legea nr. 64/1995 așa cum a fost modificată prin O.G. nr. 38/2002, și anume:

1. taxele, timbrele și orice alte cheltuieli aferente procedurii instituite prin Legea nr. 64/1995 așa cum a fost modificată prin O.G. nr. 38/2002, inclusiv cheltuielile necesare pentru conservarea și administrarea bunurilor din averea debitorului, precum și plata remunerațiilor persoanelor angajate în condițiile art. 9, art. 17 alin. (1), art. 21, art. 22 și ale art. 62 alin. (3) din Legea nr. 64/1995, cu modificările și completările ulterioare.
2. creanțele reprezentând creditele, cu dobânzile și cheltuielile aferente, acordate de societățile bancare după deschiderea procedurii, precum și creanțele rezultând din continuarea activității debitorului după deschiderea procedurii;
3. creanțele izvorâte din raporturi de muncă, pe cel mult 6 luni anterioare deschiderii procedurii;
4. creanțele bugetare;
5. creanțele garantate cu ipotecă, gajuri sau alte garanții reale mobiliare, ori drepturi de retenție, de orice fel;

6. creanțele reprezentând sumele datorate de către debitor unor terți în baza unor obligații de întreținere, alocații pentru minori sau de plată a unor sume periodice destinate asigurării mijloacelor de existență;
7. creanțele reprezentând sumele stabilite de judecătorul-sindic pentru întreținerea debitorului și a familiei sale, dacă acesta este persoană fizică;
8. creanțele reprezentând credite bancare, cu cheltuielile și dobânzile aferente, cele rezultate din livrări de produse, prestări de servicii sau alte lucrări, din chirii;
9. alte creanțe chirografare;
10. creanțele subordonate,
11. creanțele asociațiilor sau acționarilor persoanei juridice debitoare, derivând din dreptul rezidual al calității lor, în conformitate cu prevederile legale și statutare.

6. Închiderea procedurii

O procedură de reorganizare prin continuarea activității sau lichidare pe bază de plan va fi închisă, printr-o sentință, în urma îndeplinirii tuturor obligațiilor de plată asumate în planul confirmat.

O procedură de faliment va fi închisă atunci când judecătorul-sindic a aprobat raportul final, când toate fondurile sau bunurile din averea debitorului au fost distribuite și când fondurile nereclamate au fost depuse la bancă. În urma unei cereri a lichidatorului, judecătorul-sindic va pronunța o sentință, închizând procedura și, după caz, dispunând radierea societății comerciale. În mod asemănător va fi închisă și o procedură începută ca reorganizare, dar care apoi devine faliment.

Sentința de închidere a procedurii va fi notificată de judecătorul-sindic debitorului, tuturor creditorilor, asociațiilor/acționarilor, direcției teritoriale a finanțelor publice și oficiului registrului comerțului unde debitorul este înmatriculat, pentru efectuarea mențiunii, și se va afișa în extras la sediul tribunalului.

În termen de 15 zile de la afișarea extrasului, cei interesați vor putea formula **obiecțiuni**, pe care judecătorul-sindic le va soluționa deodată, printr-o sentință, într-o ședință ținută în termen de cel mult 30 de zile de la afișarea extrasului.

IV. Regim sancționator

Încălcarea obligațiilor ce le revin de către persoanele implicate în procedura reorganizării judiciare și a falimentului se sancționează conform prevederilor Legii nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, cu modificările și completările ulterioare.

Exemplificăm:

Fapta persoanei care, în nume propriu sau prin persoane interpuse, solicită înregistrarea unei cereri de admitere a unei creanțe inexistente asupra averii debitorului se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Însușirea, folosirea sau traficarea de către administratorul ori lichidatorul averii debitorului, precum și de către orice reprezentant sau prepus al acestuia de bani, valori ori alte bunuri pe care le gestionează sau le administrează constituie infracțiunea de delapidare și se pedepsește cu închisoare de la un an la 15 ani și interzicerea unor drepturi.